

OTSO

Verohallinnon henkilöstälehti

2/2006 KESÄKUU

Kokemusta ja hattarankepeitä unelmia

Oikea viesti oikeaan aikaan
Johtamisen menestystekijöitä

HYVÄ

on pitkän iän salaisuus

MUOTOILU

Tapaan Pallotuolin isän, muotoilija Eero Aarnion Veikkolassa, hänen avarassa ja valoisassa kodissaan, joka toimii myös studiona. Aarnion pitkä ja menestykseläs ura alkoi 60-luvulla. Hän ja aikalaisensa suunnittelijat aloittivat kokonaan uuden aikakauden suomalaisen sisutuksen historiassa.

Innokkaana kuin pikkupoika hän esittelee tuotteitaan ja pöydän, jonka ääressä hän piirtää isolle paperiarkille suunniteltavan esineen oikeassa koossa, yksi yhteen. Piirtää sellaisen kuvan, että sen avulla esine voidaan tehdä. Hän myös tekee aina ehdotuksen suunnitelman toteuttamiseksi käytännössä ottaen huomioon rakenteen ja materiaalit. "Timpuri pystyy työpiirroksen avulla tekemään valmista jälkeä", kertoo Aarnio.

Nuoren freelancerin alkuaian muistoja

Eero Aarnio sanoutui 70-luvulla irti vakituisesta työstä Askon huonekalutehtaalta, jossa hän oli harjoitellut huonekalujen suunnittelua ja valmistusta. Hän ryhtyi freelanceriksi ja päätti ensimmäiseksi matkustaa Italiaan, muotoilun Mekkaan. Huonekalujen kuljettusta varten Aarniot olivat hankkineet Ford Courier -farmariauton. Verottaja (tulli) lähestyi Aarniota maksulapulla: kyseessä oli verottajan mielestä piilofarmari, josta piti maksaa 1700 markkaa veroa. Aarnion viimeinen palkka Askolta oli ollut 800 mk. Edessä oli matka maailmalle ja pieni budjetti. Maksulykkäystä ei myönnetty.

"Veronmaksu asetettiin etusijalle ja matkalla tingittiin murkinasta", hän kertoo.

"Verot ja muut maksut on aina maksettu ajallaan. Minulle on jopa myönnetty AAA-certifikaatti, joka kertoo, että tässä on yrittäjä, joka huolehtii asioistaan. Hyvinä apuna on ollut tilitoimisto, ammattitaitoinen kirjanpitäjä on hoitanut asiat huolella. Minulle on jäänyt taiteellinen puoli", kertoo Eero Aarnio.

Suomi-palkinto, kulttuuriministerin ja valtiovallan antama tunnustus merkittävästä taiteellisesta työstä, luovutettiin Eero Aarniolle vuonna 2005.

Pony-tuolit ovat vuodelta 1973.

**Kölnin messuilta maailmalle
Pallotuolin matkassa**

Muotoilijana Aarnio räpäytti 60-luvulla uusilla materiaaleilla ja erilaisilla väreillä. Muistatthan Esson baarin oranssit tuolit? Niitä samoja päällekkäin pinottavia tuoleja käytettiin myös juhlasaleissa, harmaina.

"Ajatus Pallotuolista syntyi, kun olimme muuttaneet ensimmäiseen omaan koriin.

Sinne piti hankkia huonekaluja: kirjahyllyt, tuolit, pöydät. Kun piirsin tammikuussa 1963 Pallotuolin, idea tuntui niin hullulta, että epäroin aluksi esitellä sitä kenellekään", kertoo Eero Aarnio. Ensimmäinen Pallotuoli syntyi Puotilan kodissa käsityönä 1965 ja se on vieläkin käytössä.

Kun Pallotuoli miellytti muotoilijaa itseään, hän arveli sillä olevan laajempaakin kiinnostusta. Kölnin messuille (1966) tehtiin Pallotuoleja sata kappaletta. Tuotteet valmistettiin Askon tehtaalla puoliksi salaa, sillä johto ei uskonut tuotteen menestykseen. Kiinnostus oli valtavaa; kaikki tuolit menivät kaupaksi, niitä vietiin yli 30 maahan. Valkoinen Pallotuoli on ollut kautta aikojen suosituin. Tällä hetkellä tuolia valmistetaan valkoisena, mustana ja teräksenharmaana.

Lasikuitu taipuu huonekaluiksi

Pallotuoli valmistettiin lasikuidusta, joka oli tuolloin uusi materiaali, sitä oli käytetty vain veneissä. "Materiaali pitää hallita, jotta siitä voi jotain suunnitella", kertoo Aarnio. Niinpä hän vieraili Turun veneveistämöllä ja tutustui lasikuidun työstämiseen. "Lasikuitu on kevyt, kestävä ja ennen kaikkea veistok-

sellinen materiaali. Se sopii erinomaisesti huonekalujen ja monien muiden esineiden valmistukseen", hän sanoo. "Kun keksin laittaa Pallotuoliin puhelimen, se herätti suurta innostusta", sanoo Aarnio.

Pastillituoli syntyi Pallotuolin sisään, kirjaimellisesti. "Kun ulkomaille viedään tuotteita, esim. näyttelyyn, siitä syntyy suuret rahtikulut. Pastillituolin mitat ovat sellaiset, että yksi Pastilli menee yhden Pallotuolin sisään" kertoo Eero Aarnio. Nerokasta tilan

Näkymä Veikkolan-kodista.

hyötykäyttöä ja kuljetuskustannusten minimoimista. Pastillituolit ovat myös monikäyttöisiä, niillä voi laskea mäkeä tai vaikkapa meloa järvellä.

Kansainvälistä yhteistyötä

Eero Aarnion suunnittelema tuoteita tehdään kahdessa yhteistyöyrityksessä Saksassa ja Italiassa. "Jos jonkun tuotteen teko on lähes mahdotonta, italialaiset innostuvat haasteesta", sanoo Aarnio.

Pelkistys on Aarnion perusajatus. Ideat uudesta tuotteesta tulevat kaikesta ympä-

roivästä; nähdystä, koetusta, kuullusta. Joskus kun hän yrittää olla suunnittelematta yhtään mitään, silloin ideoita syntyy ihan pulppuamalla.

Pitkän elämän tuoma kokemus on eduksi

"Ikä ei ole rasite vaan etu, siitä tulee ammattitaito", toteaa tänä vuonna 74 vuotta täyttävä Eero Aarnio. Hän on edelleen innokkaana työn touhussa. Aarnion ajatuksena on aina tehdä jotain sellaista, mitä vielä ei ole. Hän on juuri saanut palan ihan uutta materiaalia, josta hän suunnittelee tuotetta, jonka voi tehdä vain tuosta uudesta materiaalista. Nykyään kilpailijat kopioivat merkkituotteita, joten pitää olla askelta edellä ja suunnitella teknisesti vaativampia tuotteita, joita on vaikeampi jäljitellä. Tuotteiden pitää olla kestäviä, ne periytyvät isältä pojanpojalle.

Viime vuosien tuotteista suuren suosion on saavuttanut Tupla Kupla-valaisin.

"Kun sain idean Tupla Kupasta, ajattelin siitä ensin veistosta ja materiaaliksi lasia. Lasin puhallus on käsityötä, ja kahden kuplan toisiinsa liittäminen olisi ollut hankalaa. Sitten keksin tehdä sen akryylimuovista. Lopulta ajattelin, että siitä tulisi oivallinen valaisin.", myhäilee Aarnio. Näkee selvästi, että hän on tyytyväinen elämäänsä ja kaikkien tekemäänsä.